

PvdA aan zet in Kringloopdebat

Het ontbreekt aan boerenverstand bij het emissiearme mest- en ammoniakbeleid. Dit concludeerde de Tweede Kamer blijkbaar ook, want de Vaste Kamercommissie van EZ/Landbouw zette drie bemestingsdeskundigen met een verschillende visie bij elkaar. Of de 'mestbeleid-mammoettanker' veel van koers gaat wijzigen, hangt af van de opstelling van de PvdA-coalitiefractie.

Een Kamermeerderheid wil dat staatssecretaris Sharon Dijkstra VVBM-kringloopboeren en anderen die op een soortgelijke milieuvriendelijke manier werken, vrijstelling geeft van de verplichting tot emissiearm mest aanwenden. Bij het ter perse gaan van dit blad was nog niet bekend of de staatssecretaris definitief gehoor geeft aan deze oproep. Maar ook haar eigen partijgenoot Sjoera Dikkers van de PvdA wil

vrijstelling. „De overheid is er niet om zich te verschuilen achter regels, jurisprudentie en schadeclaims. Als een Kamermeerderheid vrijstelling wil, dan moet dat gebeuren”, reageert ze op eerdere tegenwerpingen van Dijkstra. De vrijstelling kan geregeld worden door een proefstalstatus, vergelijkbaar met de werkwijze die toegepast wordt bij emissiearme huisvesting in de melkveehouderij, zo bleek tijdens een overleg tussen Kamerleden

en bemestingsdeskundigen, woensdag 15 mei in Den Haag.

Mammoettanker

Maar Dikkers is lang niet zo stellig als het gaat om de invoering van de KringloopWijzer, waarmee LTO Melkveehouderij de invoering van dierrechten hoopt te voorkomen. De mening van Dikkers namens de PvdA is

*Tweede Kamerlid
Sjoera Dijkers (PvdA):
„Opbrengst niet
maximaliseren maar
optimaliseren.“*

cruciaal, gezien de huidige stemverhoudingen in de Tweede Kamer. Over het algemeen is de 'boerencoalitie' van VVD, CDA en SGP het wel met elkaar eens. Maar ook met de steun van de ChristenUnie en de PVV hebben ze nog geen overtuigende Kamermeerderheid. Pas als regeringsfractie PvdA zich ook achter de opvattingen van de 'boerencoalitie' schaart, zoals bij het pleidooi voor de kringloopboeren, beweegt de mammoettanker die overheid genoemd wordt. De betiteling 'mammoettanker' geldt zeker voor het mest- en ammoniakbeleid, benadrukt CDA'er Jaco Geurts, die daarmee de suggestie dat er een 'bom onder het mestbeleid ligt' van tafel veegt.

Deskundigenberaad

De Vaste Kamercommissie van Economische Zaken/Landbouw ging met bemestingsdeskundigen in gesprek over het thema 'mestbeleid in relatie tot bodemvruchtbaarheid'. Overigens waren slechts de partijen PvdA, VVD en CDA vertegenwoordigd. Fractiemedewerker Hans Maljaars van de SGP luisterde op de achtergrond via internet mee. De commissie nodigde naast professor Oene Oenema van de Wageningen Universiteit (voorzitter van de Commissie Deskundigen Mestbeleid, die de staatssecretaris adviseert), Kringlooppleitbezorger Frank Verhoeven van adviesbureau Boerenverstand uit en Geert-Jan van der Burgt, akkerbouwdeskundige bij het biologische Louis Bolk Instituut.

Evenwichtsbemesting

Tijdens het overleg kwam naar voren dat er breed draagvlak is voor een meer bedrijfsspecifieke benadering in plaats van

de huidige veel te algemene generieke mestnormen, die iedereen over één kam scheren. Oenema zei dat landelijk de gemiddelde mineralengehalten in de bodem en het organischestofgehalte niet significant dalen, maar dat er op individueel bedrijfsniveau zeer grote verschillen worden waargenomen. Dat komt door de per bedrijf verschillende opbrengsten die worden gerealiseerd, terwijl de bemestingsnormen voor iedereen dezelfde zijn. Het zou verstandig zijn als daaraan een einde komt, oordeelt Oenema. Wie meer onttrekt en van zijn land haalt, mag ook meer bemesten. Oenema: „Evenwichtsbemesting kan prima. Maar sinds evenwichtsbemesting wordt toegepast, is er geen reserve meer. Dat zag je vorig jaar duidelijk. Er werd meer gras gemaaid dan er kon worden bemest en prompt was dat te zien aan het gras.“

Afnemende meeropbrengst

Sjoera Dijkers van de PvdA plaatst kanttekeningen: „Eenzijdig ervaren boeren in de praktijk dat ze te weinig mogen bemesten, anderzijds halen we niet alle waterkwaliteitsdoelen die Brussel stelt. Ik zou met alle liefde de boeren de ruimte geven om te ondernemen, maar we houden ook rekening met andere belangen dan boerenbelangen.“ Opbrengstafhankelijke mestnormen zijn wat haar betreft niet bedoeld om de opbrengst te maximaliseren, maar om de opbrengst te optimaliseren. „Blijkbaar wordt er meer van het land gehaald dan het land aan kan. Natuurlijk maakt de boer een bedrijfseconomische berekening. Maar is de wet van de afnemende meeropbrengsten niet ook een begrip in de bemestingsleer? Wie de opbrengst optimaliseert, bespaart op de kunstmestkosten

en beperkt de mineralenverliezen naar het milieu.“

Dijkers vraagt zich af of de mineralenverliezen naar het milieu in de kringloopbenadering voldoende duidelijk worden. „Ik wil een 'post lekkage' zien in de kringloopbenadering“, luidde haar reactie op het betoog van Frank Verhoeven van Boerenverstand. Verhoeven hield een aanstekelijk betoog voor geleidelijke invoering van de KringloopWijzer, eerst onder kringloopboeren die er nu al mee werken om daarna geleidelijk op te schalen, mits uit controle blijkt dat het een simpel en robuust systeem is dat goed gecontroleerd kan worden. De generieke mestnormen die gelden voor iedereen die niet deelneemt aan de KringloopWijzer zouden verder aangescherpt kunnen worden. Maar Dijkers vraagt zich af of de KringloopWijzer ook in andere sectoren dan de melkveehouderij goed kan werken. „De staatssecretaris is op zoek naar een systeem dat voor alle sectoren goed werkt. Het verleden heeft laten zien dat de kans op fraude groter wordt naarmate de financiële belangen toenemen. Bijvoorbeeld in de varkenshouderij. Dat moeten we nu zien te voorkomen.“

FrieslandCampina

De kans is groot dat LTO, overheid en Tweede Kamer politici de melkveehouderijsector niet hoeven te dwingen tot de invoering van de KringloopWijzer, als ze dat al zouden willen. Er is immers een cruciale rol weggelegd voor FrieslandCampina bij de invoering van de KringloopWijzer in de melkveehouderij. Dijkers: „Ze zijn er al volop mee bezig. Het lijkt me duidelijk dat FrieslandCampina de KringloopWijzer gaat invoeren in haar kwaliteitsborging.“ ■

Wetenschap versus boerenverstand

De gedachtewisseling tussen de bemestingsdeskundigen en de commissieleden van de Tweede Kamer bracht treffend in beeld dat er afstand bestaat tussen wetenschappers die adviseren over beleid en boerenverstand dat praktijkproblemen signaleert. Fractiemedewerker Hans Maljaars van de SGP: „Oenema voerde aan dat er gemiddeld gesproken over heel Nederland geen teruggang in bodemvruchtbaarheid is waar te nemen. Maar op individueel bedrijfsniveau zeker wel. Precies het verschil tussen wetenschap en boerenverstand.“ VVD'er

Helma Lodders kreeg van Oenema het voorzichtige verwijt te veel haar gevoel te laten spreken en niet de feiten en de cijfers. Daarop riposteerde Lodders dat Oenema zich wel erg veel baseert op verouderde literatuur over ammoniakemissie en mineralenuitspoeling uit de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw. CDA'er Jaco Geurts richtte Oenema: „Als we altijd maar blijven wachten op sluitend wetenschappelijk bewijs vindt er nooit innovatie plaats en liepen we nu nog met een berevel en een knots op onze rug.“